

Pécsi Ítéltábla

Az ügy száma: Gf.IV.40.033/2022/4.

A felperes:

felperes (cím1)

A felperes képviselője:

ügyvéd1 (cím2, ügyintéző: név1 ügyvéd)

Az alperes:

alperes (cím3)

Az alperes képviselője:

ügyvéd2 (cím4, ügyintéző: név2 ügyvéd)

A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:

az alperes 87. sorszám alatt

A per tárgya:

kötbér és kártérítési megfizetése

Az elsőfokú bíróság:

Zalaegerszegi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

10.G.40.037/2019/85. számú ítélet

Í t é l e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – fellebbezett részében – helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 1.143.000 (egymillió-száznegyvenháromezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a peres felek 2015. július 9-én kötöttek - közbeszerzés eredményeként - vállalkozási szerződést a „helység1 állomás felvételi épület felújítása és intermodális kapcsolat biztosítása” elnevezésű munkára, nettó 118.490.000 forint + 5% tartalékkeret vállalkozói díj kikötésével. A kivitelezési munka két épületet, döntő részben a felvétel épületet, kisebb részben a kiszolgáló épületet érintette. A kiviteli terv

alapján az építési program a következő volt: a felvételi épületnél: akadálymentesítés (rámpa kialakítása, teljes tetőhéjazat cseréje, épület részbeni hőszigetelése, nyílászárók teljes cseréje, az épület belső teljes felújítása (vizesblokk, pénztár, utasváró, árkád), a kiszolgáló épületnél: fedett autóbusz-megálló kiépítése a kiszolgáló épület déli oldalán, pergolával összekötve a felvételi épülettel - amely úgynevezett intermodális kapcsolatot biztosít a két épület között -, a kiszolgáló épület lapostetejének homlokzati síkja elé ugró gallér alsó síkján a lambéria burkolat cseréje. A szerződés preambulumban rögzítették, hogy a felperes három másik szervezettel együtt „Közösségi közlekedés fejlesztése a helyi térségében” elnevezésű projektben 90%-os mértékű támogatást nyert el. A szerződésben a vállalkozó saját hibájából bekövetkezett késedelmes teljesítése miatt késedelmi, a szerződés teljesítésének a vállalkozónak felróható okból való meghiúsulása esetén meghiúsulási kötbért kötöttek ki, az utóbbi a nettó vállalkozói díj 20%-a. A szerződés 11.7. pontjában kikötötték, hogy amennyiben a megrendelő a vállalkozónak felróható okból szegi meg a támogatási szerződést, és emiatt kára származik (például a támogatás vagy egy részének visszavonása), a vállalkozó a Ptk. szerint köteles megtéríteni a visszatérítendő támogatás és annak kamatai összegét. A 15.2. pont szerint a felek a szerződést azonnali hatályú, egyoldalú jognyilatkozattal megszüntethetik egyebek közt akkor, ha a vállalkozó a szerződésben meghatározott feladatokat késedelmesen teljesíti, és a rá irányadó késedelmi kötbér mértéke eléri a maximumot, vagy, ha az egyik fél szerződésben meghatározott és vállalt kötelezettségeit ismételten nem teljesítette, és erre a másik fél határidő tűzésével felszólította, és ez a határidő eredménytelenül telt el.

- [2] A kivitelezés során két írásbeli szerződésmódosítás történt, 2015. december 4-én a felek előre nem látható műszaki akadályoztatás miatt a 2015. december 6-i befejezési határidőt 2016. január 25. napjára módosították. A műszaki akadályok a következők voltak: az eredetileg árkádos megjelenésű felvételi épület árkádjait korábban elfalazták, a felperes pedig az árkádos megjelenést vissza kívánta állítani, a kivitelezés során kiderült, hogy teherhordó nyílásba boltozatok nincsenek, ezért utólag három vasbeton boltív kialakítása vált szükségessé. Az állomásépület akadálymentes megközelítését szolgáló rámpa és lépcső, valamint pergola előtető építéséhez tartozó földmunkák során kiderült, hogy az alapozást akadályozzák a területen lévő felperes TEB kábelek, amelyek 60-80 cm vastag földtakarásban voltak. E műszaki akadály miatt áttervezést igényelt a rámpa lépcső építése, valamint a pergola előtető alapozása. Ezek miatt a felperes 2015. december 8-án pótmunkát rendelt meg.
- [3] Az alperes 2016. január 12-én az építési naplóban jelezte, hogy a kiszolgáló épület teteje ázik, emiatt a földem alsó síkján a lambériázást felfüggesztette. 2016. január 18-án akadályközlést jelentett azzal, hogy a felvételi épület gázterve nem rendelkezik gázszolgáltatói engedéllyel. A gázterv hiánya miatt a 2016. február 29-i koordinációs jegyzőkönyv szerint 2016. április 4-i kötbérmentes póthatáridőt tűztek ki valamennyi kötelezettség teljesítésére. A módosított engedélyes gázterv 2016. március 18-án került az építési naplóba feltöltésre, ezzel a kivitelezés emiatti akadályoztatása megszűnt.
- [4] A módosított határidőre a munkák nem készültek el. A 2016. április 14-én tartott egyeztetésen a jegyzőkönyvben a felperes rögzítette, hogy 2016. április 4-től az alperes kötbérterhes késedelembe van, a műköves munkák súlyos technikai hiba, anyaghiba miatt nem elfogadhatók, javításra szorulnak, a módosított gázterv engedélyezése 2016. március 18-án megtörtént, a gázszelvénynek nincs akadálya, a lapostető kiszolgáló épület földemének átázása miatt az alsó lambéria burkolat készítése felfüggesztésre került.
- [5] A felperes a 2016. június 15-én kelt levélben az alperest a ott tételesen felsorolt munkák 2016. augusztus 1-jéig való elvégzésére szólította fel, a kiszolgáló épület tetőszigetelésétől függő néhány munka kivételével. Az alperes a 2016. június 29-én kelt levélben vállalta a munkák elvégzését 2016. augusztus 1-jéig, közölve, hogy a tetőszigeteléstől függő munkák miatt

használatbavételi engedély eddig az időpontig nem szerezhető be. A 2016. augusztus 1-jei határidő eredménytelenül telt. A felperes 2016. augusztus 15-én ismételten felszólította az alperest a munkák elvégzésére 2016. szeptember 15-ei határidővel azzal, hogy a kiszolgáló épület lambéria burkolatának, a buszmegálló tető és a pergola építési feladatainak vonatkozásában a határidő 2016. október 31. Kijelentette, hogy a póthatáridők önálló rendeltetési egységként történő meghatározására azért van szükség, mert az uniós támogatás felhasználására csak akkor van lehetőség, ha az építményre vonatkozó használatbavételi engedély 2016. október 31-ig jogerőre emelkedik. Felhívta az alperes figyelmét, hogy a pályázati támogatás visszafizetésére kötelezés esetén a kárait az alperesre hárítja. Az alperes az építési naplóba 2016. június 13-a után – novemberben – összesen három bejegyzést tett, munkát ezután csak elvétele végzett.

- [6] A kiszolgáló épület földemének beázása miatti akadály 2016. október 19-én véglegesen megszűnt. A felperes a 2016. november 7-ei levelében ismételten póthatáridőt tűzött a teljes beruházás befejezésére, 2016. november 30. napjára, mely határidő is eredménytelenül telt el, majd, 2016. december 1-jén a vállalkozási szerződést rendkívüli felmondással azonnali hatállyal felmondta arra hivatkozással, hogy a több alkalommal módosított vállalkozási szerződés teljesítésének a végső határideje 2016. november 30. napja volt, ez a póthatáridő is eredménytelenül telt el.
- [7] A későbbiekben a felek elszámoltak, a végső felmérés szerint az alperes a vállalkozási szerződést 64,9 %-os mértékig teljesítette, ennek arányában a vállalkozói díjból 76.909.674 forintot kapott meg.
- [8] A Magyar Államkincstár EU Támogatási Főosztálya Felülvizsgálati Osztálya 2017. augusztus 2-án felszólította a felperest 59.336.605 forint visszafizetésére. A felperes 2017. augusztus 24-én 59.368.747 forintot visszafizetett.
- [9] A felperes keresetében az alperest meghiúsulási kötbér címén 8.316.065 forint, kártérítés címén 59.368.747 forint, valamint ezen összegek 2017. május 8. napjától számított késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni. Keresete jogalapjaként a Ptk.6:137. §-át, a 6:140.§-át, a 6:142.-143. §-át, a 6:148.§ (1) bekezdését, a 6:153.-154.§-át, a 6:155.§ (1) bekezdését, a 6:186.-187.§-át jelölte meg. Keresete ténybeli alapjaként előadta, hogy a vállalkozási szerződést az alperesnek felróható okból 2016. december 1-jén rendkívüli felmondással, azonnali hatállyal megszüntette, miután az alperest eredménytelenül szólította fel a teljesítésre, az alperes a munkát nem fejezte be. Az alperesnek felróható okból, az alperes szerződésszegése okán hiúsult meg a teljesítés, ezért meghiúsulási kötbért köteles fizetni a szerződés 11.4. pontja szerint. Kártérítési keresete körében a kárát abban jelölte meg, hogy a támogatási összeg egy részét vissza kellett fizetnie, így ezzel egyező mértékű kár érte. Hivatkozott e körben arra, hogy az alperes szerződésszegése miatt kellett a támogatást visszafizetnie.
- [10] Az alperes a kereset elutasítását kérte, vitatta annak jogalapját ésösszeget is. Álláspontja szerint nem történt olyan szerződésszegés, amely a felmondást indokolta volna, a felperesnek kárt nem okozott, a visszafizetett támogatási összeg nem kár, de ha mégis, akkor menetesül a felelősség alól, mert a kárt az ellenőrzési körön kívül eső, a szerződéskötés időpontjában előre nem látható körülmény okozta, a munkákat a megrendelő felperes késedelme - a tervek hibái, hiányai, a belső dekor burkolat kiválasztásának késedelme, a külső burkolati tervek jóváhagyása, a pótmunkák költségvetésének elfogadása, a kiszolgáló épület földemének beázása, szigetelése miatt nem tudta határidőben befejezni. Hivatkozott arra, felperes megsértette az együttműködési kötelezettséget azzal, hogy egyoldalúan tűzött póthatáridőket, és arra is, hogy a felperes nem tett eleget a kárenyhítési kötelezettségének, mert nem kezdeményezte a támogatási szerződésben kikötött befejezési határidő módosítását, meghosszabbítását 3 hónappal. Vitatta a kártérítés mértékét is, álláspontja

szerint az összes vállalkozói díjból a felperesnek 51.507.789 forintot saját forrásból kellett megfizetnie, így a kára a ténylegesen kifizetett vállalkozói díj (76.909.000 forint) és az önerő különbözete, mert ez az összeg nem térült meg számára a pályázati forrásból, az elvesztett támogatás e részben tekinthető kárnak.

- [11] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest 59.336.605 forint és ennek 2017. május 8. napjától számított kamata megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet azért utasította el, mert a meghiúsulási kötbér összegét a kártérítési követelésbe beszámította. Megállapította, hogy az alperes a vállalt kivitelezési munkát sem a módosított véghatáridőre, sem az azt követő póthatáridőkre nem teljesítette, a készség foka 64,9% volt. Vizsgálta, hogy a határidőre történő alperesi teljesítésnek volt-e a felperes érdekkörébe tartozó akadálya, hogy a felperes megfelelő póthatáridőket tűzött-e, és e póthatáridők elmulasztása miatt az alperes a késedelmét kimentette-e.
- [12] A meghallgatott tanúk vallomása, és az aggálytalannak minősített igazságügyi szakértő véleménye alapján megállapította, hogy az alperesnek a nem akadályozott munkákkal - szerződészerű eljárás esetén - végeznie kellett volna, ez alól kivételt csak a kiszolgáló épület lapostetőjének átázása miatt elmaradt munkák képezték, azonban az alperes az ettől nem függő, többi munkát folyamatosan végezhetett volna, amire a felperes több alkalommal felhívta. Alaptalannak találta az alperes hivatkozását a pótmunkák késedelmes elrendelésére mint felperesi késedelemre, e körben kifejtette, hogy a 2. számú pótmunka ugyan formálisan 2016. szeptember 20-án került elrendelésre, azonban ténylegesen már a 2015. december 3-án aláírt, 2. számú szerződésmódosításkor megtörtént, és azt az alperes el is végezte. A 3. számú pótmunka tekintetében megállapította, hogy az elrendelés 2016. október 7-én történt írásban, és ez a hibásan készült műköves lépcső gránit burkolattal való ellátásával és a külső betonlábazat festésével volt kapcsolatos, ami valójában nem pótmunka volt, hanem az alperes által hibásan teljesített műköburkolat kijavításának megoldása, és az alperes a munkák befejezését 2016. augusztus 1-jéig vállalta. Álláspontja szerint a 2016. november elején elvégzett, földémszigetelés utáni munkák is teljesíthetők lettek volna a 2016. november 30-ai határidőre. Mindezekből arra a következtetésre jutott, hogy a 2016. december 1-jén kelt rendkívüli felmondás indoka megfelelt a valóságnak, az alperes csak 64,9%-ban teljesítette a vállalkozási szerződést, a teljesítés meghiúsulásáért pedig felelősséggel tartozik.
- [13] Az alperes kárenyhítési kötelezettségének elmulasztására való hivatkozását alaptalannak találta, álláspontja szerint az alperes nem igazolta, hogy a felperesnek lehetősége lett volna közreműködő szervezetnél határidőmódosítást kérni.
- [14] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen kérte az ítélet megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését. Eljárási szabálysértésként a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 315. §-át és a 316. § (3) bekezdését, az anyagi jogi felülbírálat körében a Ptk.6:240. §-t, Ptk.6:153.§-t, Ptk.6:156.§ (2) bekezdését, Ptk.6:191.§ (1) bekezdését, Ptk.6:142. §-t, Ptk.6:252. § (2)-(3) bekezdését, valamint a Ptk. 6:62. § (1) bekezdését jelölte meg.
- [15] Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a döntését az újonnan kirendelt, Nemzeti Szakértői és Kutató Központ szakértői véleményére alapította, álláspontja szerint a szakértői vélemény aggályos, hiányos, homályos, önmagával és a per adataival ellentétes, mert a szakértő olyan módszert alkalmazott a kivitelezési idők és erőforrások meghatározására, amely a szakma szabályaival ellentétes, nem vette figyelembe az építési folyamatok egymásra épülését térben és időben, nem vette figyelembe, nem vizsgálta, hogy a kivitelezésre alkalmas terv állt-e a vállalkozó rendelkezésére, volt-e olyan munkaterület, amely alkalmas volt a munkavégzésre, a tervekben leírt műszaki feltételek valósak-e, a kivitelezés villamosrendszerének tervét nem

vizsgálta, azokat nem látta, mégis állást foglalt e kérdésben, illetve jogkérdésben is kifejtette a véleményét.

- [16] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a rendkívüli felmondás jogszerű volt, állította, hogy nem követett el olyan szerződésszegést, ami azt megalapozta volna. Hivatkozott arra, hogy a felperes kése delmei, jogsértései az ellenőrzési körén kívül eső, a szerződéskötéskor előre nem látható körülményeknek minősülnek, hogy a kivitelezési határidő csúszása nem a kése delmes, illetve hibás teljesítésére vezethető vissza, hanem arra, hogy a kiviteli tervek a kivitelezésre alkalmatlanok voltak, a megrendelő az őt terhelő kötelezettségeinek jelentős kése delemmel tett eleget (pl. pótmunka elfogadása, tetőszigetelés), túllépte a megrendelőt megillető utasításadás jogát. Továbbra is hivatkozott a kárenyhítési kötelezettség elmulasztására, álláspontja szerint a felperesnek a támogatási szerződés ÁSZF 4.2. pontja alapján lehetősége lett volna kezdeményezni a véghatáridő módosítását, ezt maga a szerződés bizonyítja. Fenntartotta a kár összegszerűsége tekintetében az elsőfokú eljárásban levezetett számítását is.
- [17] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, egyetértve az igazságügyi szakértői vélemény megállapításaival is, melyet maga aggálymentesnek tekintett.
- [18] A fellebbezés alaptalan.
- [19] A másodfokú bíróság a Pp. 370.§ (1) bekezdése értelmében az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálhatta felül. Ezt a korlátot a fellebbezés tartalma, így egyrészt maga a kérelem, másrészt annak indoka jelöli ki. Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését is kérte, bár ezt másodlagos fellebbezési kérelemként jelölte meg, a másodfokú bíróságnak azonban a Pp. 383. § (1) bekezdése folytán ezt a kérelmet kellett elsődlegesen vizsgálnia, ha ugyanis hatályon kívül helyezésre alapot adó ok fennáll, akkor az ítélet érdemi felülbírálatára nincs lehetőség.
- [20] A másodfokú bíróság az ítélet hatályon kívül helyezésére alapot adó - a Pp. 380.§-ában felsorolt, hivatalból is figyelembe veendő - eljárási szabálysértést nem észlelt, az alperes által hivatkozott ok pedig - a szakvélemény hiányos, homályos, önmagával, illetve a per irataival ellentmondó volta miatti aggályossága – az ítélet érdemi felülbírálata körébe tartozik, eljárási szabálysértésként az ítélet hatályon kívül helyezését nem alapozza meg, ezért a szakértői véleménnyel kapcsolatban felhozott alperesi aggályokat az anyagi felülbírálat körében vizsgálta a másodfokú bíróság.
- [21] A másodfokú bíróság az anyagi felülbírálat körében kiegészíti az elsőfokú bíróság ítéletének tényállását az elsőfokú eljárás iratai alapján az alábbiakkal:
- [22] A felperes a 2016. augusztus 15-én kelt levélben tájékoztatta az alperest a következőkről: „Megrendelő az akadályoztatással nem érintett munkarészek tekintetében 2016. augusztus 1. nappal póthatáridőt tűzött ki. A póthatáridő eredménytelenül telt el. A felperes ismételt póthatáridőt tűz ki, amely 1.) 2016. szeptember 15. - a felvételi épület komplex felülújítás feladatainak vonatkozásában, és 2.) 2016. október 31. - a kiszolgáló épület lambéria burkolat, buszmegálló, tető és pergola építés feladatainak vonatkozásában.”
- [23] Az alperes 2016. augusztus 19-i levelében az alábbiakat írta: „Jeleztük korábban, hogy a felvételi épület lépcső burkolatával kapcsolatban több alkalommal került sor tervmódosításra még az átadott É-A 4 azonosító számú burkolati tervhez képest is, továbbá a lerakási minta jóváhagyását 2016. július 5-tel kezdeményeztük, az azonban csak július 20-án történt meg”.
- [24] A 2016. szeptember 8-án megtartott koordinációs értekezletről készült Emlékeztetőben a felek rögzítették, hogy a külső lépcső burkolása a tervező által jóváhagyott anyagokkal és módon 2016. szeptember 7-én megkezdődött, várhatóan 2016. szeptember 12-ig befejeződik,

a gázellátás munkáit 2016. szeptember 13-ig a vállalkozó befejezi. A 2016. október 4-i Koordinációs emlékeztetőben pedig rögzítették, hogy a kiszolgáló épület tetőszigetelésének elvégzésére a vállalkozási szerződés aláírásra került, a teljesítési határidő 2016. október 21. napja. A műszaki ellenőr az építési naplóban 2016. november 3-án rögzítette, hogy a kiszolgáló épületnél a munkaterület a felperes rendelkezésére áll.

- [25] Az ítélet érdemi felülbírálata körében, az alperes fellebbezési kérelme, az abban felhozott indokok, valamint megjelölt jogszabálysértések figyelembevételével azt kellett a másodfokú bíróságnak vizsgálnia, hogy az elsőfokú bíróság helyesen döntött-e abban a kérdésben, hogy a perbeli szerződés teljesítése megghiúsult-e, mégpedig olyan okból, amelyért az alperes felel, mert a felelősség alól magát kimenteni nem tudta. E kérdések eldöntésénél abból a tényből kellett kiindulni, hogy az alperes a vállalkozási szerződésben meghatározott eredményt nem vitásan nem teljesítette, hiszen a vállalt munkáknak csupán a 64,9%-át végezte el a szerződés felperes általi felmondásáig, melyet elfogadott, és amellyel szemben sem akkor, sem később nem védekezett azzal, hogy a kivitelezést be kívánja fejezni. A felperes felmondása azon alapult, hogy az alperes az utolsó, 2016. november 30-i póthatáridőig sem teljesítette a szerződést, amely nem vitás tény. A határidőre történt teljesítés hiánya a szerződés megszegésének minősül, amely az alperes kötbér és kártérítési felelősségét – a felelősség alóli kimentés hiányában – a Ptk.6:186.§ (1) bekezdése és a 6:142.§-a alapján megalapozza.
- [26] A felelősség alóli kimentésre mind a kártérítés, mind a kötbér tekintetében – ez utóbbi esetén a Ptk.186.§ (1) bekezdésének utaló szabálya folytán – a Ptk. 6:142.§ második mondata irányadó, mely szerint a szerződésszegő fél mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a szerződésszegést ellenőrzési körén kívül eső, a szerződéskötés időpontjában előre nem látható körülmény okozta, és nem volt elvárható, hogy a körülményt elkerülje vagy a kárt elhárítsa. Ez a három feltétel együttes, az eredményes kimentéshez valamennyi feltételnek fenn kell állnia, és valamennyi feltétel fennállását a kimentésre hivatkozó félnek kell bizonyítania.
- [27] Az alperes a kimentés körében ellenőrzési körén kívül eső körülményként arra hivatkozott, hogy a szerződést a felperes hibája, késedelmei, tervhány, munkaterület hiánya miatt nem tudta teljesíteni, ezt a tényállítását azonban a kiegészített tényállásban rögzített tények önmagukban cáfolják. Az alperes nyilatkozatai alapján - további bizonyítás nélkül - megállapítható volt az a tény, hogy a 2016. november 30-i határidőre történő teljesítésnek – függetlenül a felperes esetleg korábban fennálló késedelmeitől – nem volt akadálya. A felperes a 2016. június 29-i levelében írtak szerint maga is teljesíthetőnek tartotta szerződést - a kiszolgáló épületen kívüli beázás miatt függőben lévő munkákon kívül – 2016. augusztus 1-jéig, e levélben maga jelentette ki, hogy eddig az időpontig valamennyi munka elvégezhető. Később, a 2016. augusztus 19-i levélben is pusztán arról tett említést, hogy a lépcső burkolásával kapcsolatban csak június 20-án kapta meg a végleges jóváhagyást, de arra nem hivatkozott, hogy egyébként ez befolyásolná a teljesítési határidőt, a szeptember 8-i koordinációs jegyzőkönyvben úgy nyilatkozott, hogy a munka – beleértve a gázszerelést és a burkolást is – befejezhető 2016. szeptember 12-ig. A kiszolgáló épület beázása is legfeljebb november 7-ig akadályozhatta a teljesítést, a 2016. november 7-i levélben a felperes egyértelműen az alperes tudomására hozta, hogy a kiszolgáló épület földem átázása miatti akadály megszűnt, de erről az alperes már a 2016. november 3-i építési napló bejegyzésből is értesülhetett. A kiszolgáló épületnél a munkavégzés indokolt időszükséglete szakértő szakértő véleménye szerint 14 nap, a Nemzeti Szakértői és Kutató Központ szakvéleménye szerint pedig 5-9 nap lehetett, így az alperesre legkedvezőbb számítás alapulvételével is megállapítható, hogy a munkát 2016. november 30-ig be lehetett volna fejezni. Az alperes azonban 2016. június 13-át követően - az építési napló tanúsága szerint - gyakorlatilag nem végzett munkát a munkaterületen, a munka nem azért nem készült el, mert arra nem volt elegendő idő, hanem azért mert az alperes nem dolgozott. Az alperes a pert megelőzően, a

kivitelés folyamatában nem hivatkozott arra, hogy a kiszolgáló épület és a felvételi épület villanszerelése csak együttesen volt végezhető el, a fentebb részletezettek szerint maga is kivitelezhetőnek tartott minden munkát már 2016. augusztus 1-jéig, alaptalanul támadta ezért a szakértői véleménynek ezt a megállapítását.

- [28] A fentiek okán nem volt jelentősége annak, hogy a felperes esetleges korábbi késedelmei az alperesi munkavégzés időszükségletét milyen mértékben növelték meg, nem volt ezért szükség e körben szakértői véleményre sem, így annak megállapításai a per eldöntése szempontjából jelentőséggel nem bírnak. Ennek okán a másodfokú bíróság a szakértői véleménnyel kapcsolatban a fellebbezésben e körben felhozott aggályokkal érdemben nem foglalkozott.
- [29] Az alperes tehát a kártérítési felelősség alóli mentesüléshez szükséges együttes feltételek közül nem bizonyította, hogy szerződésszegését a felperes magatartása, azaz ellenőrzési körén kívül eső körülmény okozta, ezért sem a kötbér, sem a kártérítési felelősség alól nem mentesülhet.
- [30] Alaptalan az alperesnek a kárösszagszerűségét támadó fellebbezi hivatkozása is. A felperesnek a pályázattal elnyert támogatást vissza kellett fizetnie, ezzel elesett attól a vagyoni előnytől, ami a támogatási szerződés szerint megillette volna, az elmaradt összegű vagyoni előny az önerőn felüli összeg, mert a beruházás költségét ezen összeg erejéig is saját forrásból, önerőből kellett biztosítana.
- [31] Alaptalanul hivatkozott az alperes a kárenyhítési kötelezettsége elmulasztására is, arra, hogy az alperes a támogatási szerződés módosításával a kárt elkerülhette volna. A 2013-ban megkötött támogatási szerződés tartalma nem támasztja alá azt az alperesi hivatkozást, hogy a felperesnek 2016-ban vagy 2017-ben lehetősége lett volna – az egyébként már korábban, a 10. módosítással 2016. október 31-én meghatározott – határidő ismételt módosítását kezdeményezni, és hogy a határidő módosítására reális esély is lett volna. Az alperes hivatkozásával ellentétes a perben kihallgatott tanú tanú vallomása, mely szerint az alperes kezdeményezett egy 11. szerződésmódosítást is, melyet azonban a közreműködő szervezet nem fogadott el. A perbeli bizonyítékok tehát nem támasztják alá azt az alperesi állítást, hogy a felperes a kárenyhítési kötelezettségét elmulasztotta.
- [32] Az alperes fellebbezése a fentiek okán alaptalan volt, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. Az alperes a Pp. 83.§ (1) bekezdése alapján köteles a felperes másodfokú eljárásban felmerült, felszámított költségének megtérítésére.

Pécs, 2023. január 18.

Dr. Kovács Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Berki Csilla s.k. előadó bíró, Dr. Gyöngyösiné dr. Antók Éva s.k. bíró